

Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Krājaizdevu sabiedrību licencēšanas, to amatpersonu piemērotības izvērtēšanas un
jaunu finanšu pakalpojumu vai grozījumu izvērtēšanas kārtība" anotācija

Nosaukums	Krājaizdevu sabiedrību licencēšanas, to amatpersonu piemērotības izvērtēšanas un jaunu finanšu pakalpojumu vai grozījumu izvērtēšanas kārtība
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Krājaizdevu sabiedrību likuma 8. panta otrā daļa, 9. panta pirmā daļa, 11. panta pirmā un otrā daļa un 24. ¹ panta 2. ² daļa
Mērķis un būtība	Latvijas Banka ir izstrādājusi jaunu noteikumu "Krājaizdevu sabiedrību licencēšanas, to amatpersonu piemērotības izvērtēšanas un jaunu finanšu pakalpojumu vai grozījumu izvērtēšanas kārtība" projektu (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Latvijas Bankas 2024. gada 2. septembra noteikumus Nr. 313 "Krājaizdevu sabiedrības licences un to amatpersonu piemērotības izvērtēšanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr. 313) un regulēs kārtību, kādā Latvijas Banka izsniedz krājaizdevu sabiedrībai licenci un izvērtē krājaizdevu sabiedrības amatpersonu piemērotību, kā arī nosaka iesniedzamos dokumentus un kārtību, kādā Latvijas Banka izvērtē jaunus, līdz šim nesniegtus finanšu pakalpojumus vai būtiskus finanšu pakalpojumu grozījumus. Saskaņā ar 2025. gada 5. jūnija grozījumiem Krājaizdevu sabiedrību likuma (turpmāk – Likums) 24.¹ panta 2.² daļu Latvijas Banka nosaka iesniedzamos dokumentus un kārtību, kādā tā izvērtē jaunu, līdz šim neveiktu finanšu pakalpojumu sniegšanu vai būtiskus grozījumus finanšu pakalpojumu sniegšanā. Noteikumu projektā tiek veikti redakcionāli grozījumi, kā arī noteikumi paredz atvieglotu kārtību krājaizdevu sabiedrību amatpersonu piemērotības izvērtēšanai pēc atkārtotas ievēlēšanas. Noteikumu projektā saglabāta Noteikumu Nr. 313 struktūra. Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 313: 1) noteikumu projektam pievienota jauna IV nodaļa, kurā tiek noteikti iesniedzamie dokumenti un kārtība, kādā Latvijas Banka izvērtē jaunu, līdz šim neveiktu finanšu pakalpojumu sniegšanu vai būtiskus grozījumus finanšu pakalpojumu sniegšanā; 2) lai samazinātu administratīvo slogu amatpersonu dokumentu sagatavošanai atkārtotas ievēlēšanas gadījumā, noteikumu projektam pievienots 12. un 13. punkts, kas nosaka, ka, atkārtoti ievēlot amatpersonu tajā pašā amatā, krājaizdevu sabiedrība 10 darbdienu pēc šādas ievēlēšanas rakstveidā informē par to Latvijas Banku un iesniedz Latvijas Bankai projekta 11.2. un 11.4. apakšpunktā minētos dokumentus, vienīgi gadījumā, ja Latvijas Bankai iepriekš sniegtā informācija par amatpersonu ir mainījusies un šādas izmaiņas var ietekmēt šīs amatpersonas piemērotības novērtējumu;

	3) noteikumu projekta 8. punktā un 9.1. apakšpunktā ir veikti redakcionāli grozījumi; 4) noteikumu projekta 9.2. apakšpunktā ir veikti redakcionāli grozījumi. Minētais dokuments – būtisko risku pārvaldīšanas politiku un kontroles procesu apraksts – ietver arī procesu aprakstu, kas nodrošina noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju riska pārvaldības iekšējās kontroles sistēmas izveidi un efektīvu darbību.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Noteikumu projekts nepieciešams, lai Latvijas Banka atbilstoši Latvijas Bankas likuma 48. panta pirmajai un otrajai daļai nodrošinātu stabila un likumiem atbilstoša finanšu sektora darbību. Tas iespējams, sniedzot pēc iespējas precīzāku un sīkāku informāciju, lai nodrošinātu licences krājaizdevu sabiedrības darbībai izsniegšanas procesu, izvērtētu krājaizdevu sabiedrības amatpersonu piemērotību un sniegtu atļauju jaunam, līdz šim neveiktam finanšu pakalpojumam. Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kurš nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību. Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību. Pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt par šīs sistēmas dalībnieku.
Samērīgums	Atbilstošākais veids, kā noteikt vienotas informācijas sniegšanas prasības, kuras nodrošina normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi, ir izdot finanšu tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus, kuri sniedz skaidru priekšstatu par iesniedzamās informācijas apjomu. Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo: - pirmkārt, ar noteikumu projektu un tajā ietvertajām prasībām tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība); - otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē;

	- treškārt, labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks par noteikumu projektā ietverto prasību radītajām negatīvajām sekām. 1. Noteikumu projekts paredz noteikt prasības informācijai un dokumentiem, kas krājaizdevu sabiedrībai jāiesniedz Latvijas Bankai, lai saskaņā ar Krājaizdevu sabiedrību likumu saņemtu licenci krājaizdevu sabiedrības darbībai, saskaņojumu krājaizdevu sabiedrības amatpersonu piemērotībai un saņemtu atļauju jaunam, līdz šim neveiktam finanšu pakalpojumam. 2. Atbilstošākais veids, kā noteikt finanšu tirgus dalībniekiem vienotas un saistošas prasības, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu. 3. Izstrādājot noteikumu projektu, Latvijas Banka ir izvērtējusi minimālo dokumentu un informācijas apjomu, kas nepieciešams, lai Latvijas Banka varētu pārliecināties, ka krājaizdevu sabiedrība izpilda Krājaizdevu sabiedrību likumā noteiktās prasības, lai varētu saņemt likumā noteikto licenci, saskaņojumu vai atļauju. Turklāt noteikumu projekts paredz atbrīvojumu no dokumentu vai informācijas iesniegšanas, ja Latvijas Bankas rīcībā jau ir noteikta veida informācija vai ja tā ir iegūstama no Latvijas Republikas publiskajiem reģistriem. Tādējādi tika atvieglots licences un saskaņojuma saņemšanas process. Projekts paredz arī samērīgus dokumentu izskatīšanas termiņus atkarībā no izskatāmā jautājuma. 4. Ņemot vērā minēto, noteikumu projekts ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo nodrošinās, ka Latvijas Bankai būs pietiekama informācija, lai pārliecinātos, ka krājaizdevu sabiedrības veiktās darbības atbilst Krājaizdevu sabiedrību likuma prasībām. Tas ir nepieciešams, jo ar citiem līdzekļiem Latvijas Bankai nav iespējas iegūt licences, saskaņojuma vai atļaujas izsniegšanai nepieciešamos dokumentus un informāciju, kā arī tas ir samērīgs, jo dokumentu vai informācijas apjoms ir rūpīgi izvērtēts un netiek pieprasīta nevajadzīga informācija. Tādējādi tiek nodrošināts, ka sabiedrības ieguvums ir lielāks par krājaizdevu sabiedrību tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu. 5. Noteikumu projekts paredz pieprasīt arī fizisko personu datus par krājaizdevu sabiedrību amatpersonām tādā apmērā, kas ir nepieciešams un vienlaikus pietiekams, lai izvērtētu personu piemērotību normatīvo aktu prasībām. Bez noteikumu projektā paredzēto datu pieprasīšanas nav iespējams personas identificēt un izvērtēt atbilstoši kopējām krājaizdevu sabiedrību pārvaldības jomā noteiktajām prasībām. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 13. pantu datu pārzinim personas datu iegūšanas laikā jāsniedz datu
--	--

	subjektam informācija par viņa datu apstrādi, lai nodrošinātu godprātīgu un pārredzamu apstrādi. Līdz ar to saskaņā ar noteikumu projekta 3. pielikumu persona paraksta apliecinājumu, ka par iepazīšanos ar Latvijas Bankas personas datu apstrādes kārtību. Latvijas Banka iegūtos datus glabā piecus gadus pēc tam, kad attiecīgā persona ir zaudējusi krājaizdevu sabiedrības amatpersonas statusu.
Spēkā stāšanās	Noteikumu projektā paredzēts, ka tas stāsies spēkā 2025. gada 1. oktobrī, lai nodrošinātu, ka tas stājas spēkā Krājaizdevu sabiedrību likuma pārejas noteikumu 18. punktā minētajā termiņā.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Salīdzinājumā ar spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 313 projektam pievienota jauna IV nodaļa, kurā tiek noteikti iesniedzamie dokumenti un kārtība, kādā Latvijas Banka izvērtē jaunu, līdz šim neveiktu finanšu pakalpojumu sniegšanu.
Saistītie dokumenti	Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti: 1) Krājaizdevu sabiedrību likums; 2) Noteikumi Nr. 313; 3) Latvijas Bankas noteikumu projekts "Krājaizdevu sabiedrību kredītriska pārvaldīšanas noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība". Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tiks informēta Krājaizdevu Apvienība un Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība, kā arī ārpus tām esošie finanšu tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietvertu prasību izpilde.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc sabiedrības līdzdalības beigām.